

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

REPUBLICA SLOVENIJA

Številka: 0071-9/2017-2 03003 in 03007

Datum: 24/04/2017

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

E: gp.mizs@gov.si

ZADEVA: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VRTCIH

V zvezi: Sporočilo Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport z dne 18/4/2017, št. 0070-68/2016

Spoštovani,

Komisija za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: Komisija) je v skladu z 12. členom Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Ur. l. RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju: ZIntPK) pregledala predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vrtcih (v nadaljevanju: ZVrt), ki ste nam ga posredovali.

Iz prejetega gradiva izhaja, da gre pri ZVrt za spremembe glede preimenovanju dosedanjega strokovnega delavca pomočnik vzgojitelja, zagotavljanja večjega deleža vključenih otrok v vrtec v letu pred obveznim vstopom v osnovno šolo, priznavanja oz. uveljavljanja pravice do znižanega plačila za vrtec, avtonomije občine pri določanju roka za odločitev roka glede odločitve o vključitvi otroka v vrtec, zagotavljanja javne mreže vrtcev v okviru gospodarskih družb, instituta varuha predšolskih otrok, nekaj pa je redakcijskih sprememb zaradi uskladitve ZVrt z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami.

Ugotavljamo, da 6. točka predloga vladnega gradiva ne predvideva javnofinančnih sredstev nad 40.000,00 EUR v tekočem in naslednjih treh letih. Takšna navedba se nam zdi vprašljiva predvsem z vidika dveh sprememb, ki jih uvaja ZVrt: **preimenovanje dosedanjega strokovnega delavca pomočnik vzgojitelja v vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja in uzakonitev izvajanja krajših programov**, ki jih vrtci organizirajo za otroke, ki niso vključeni v vrtec, v letu pred obveznim vstopom v šolo. Slednji naj bi se financiral iz državnega proračuna od 1. 9. 2018, nikjer pa ni zaslediti dejanske ocene potrebnih finančnih sredstev. Iz tretje točke Priloge 3 (Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva) izhaja, da je sprememba naziva pomočnika vzgojitelja podlaga za spremembo vrednotenja tega delovnega mesta, pri čemer bo potrebno na letni ravni občinam v ta namen zagotoviti dodatna sredstva pri izračunu povprečnine. Tudi glede navedene spremembe ni nikjer navedena ocena potrebnih finančnih sredstev.

Z vidika transparentnega načrtovanja porabe javnofinančnih sredstev, ki jih prinašata ti dve spremembi menimo, da bi bilo **potrebno obe spremembi ustrezno finančno ovrednotiti**, s tem da je malo verjetno, da ti spremembi ne prinašata potrebe po javnofinančnih sredstvih nad 40.000,00 EUR v tekočem in naslednjih treh letih. Opredelitev finančnih posledic ZVrt je v tem vidiku v vsakem primeru pomanjkljiva, saj bi tudi v primeru, da bi bile finančne posledice ocenjene pod 40.000,00 EUR morala biti izpolnjena točka 7.b gradiva (Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000,00 EUR), ki pa ni izpolnjena.

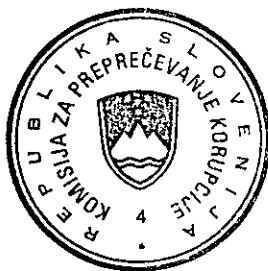
Glede **avtonomije občine pri določanju roka glede odločitve o vključitvi otroka v vrtec** bi opozorili na možnost pojava precejšnjih razlik v praksi občin glede krajšanja roka za podpis pogodbe z vrtcem o vključitvi otroka v vrtec. Glede na podano obrazložitev predlagatelja zakona je predlagana rešitev, ki občinam omogoča skrajšanje roka za podpis pogodbe, vsekakor razumljiva. Pri tem opozarjamo, da bi bilo z **vidika pravne varnosti in enake obravnave staršev** otrok v Republiki Sloveniji smiselno **določiti, da mora biti ta rok razumen oz. zakonsko določiti minimalni rok**, ki ga lahko postavijo občine (npr. vsaj 5 delovnih dni).

Ob tej priložnosti bi opozorili na korupcijska tveganja, ki se jih predlog zakona sicer ne dotika, vendar pa se pojavljajo v praksi. Tako bi želeli **izpostaviti, da v praksi velikokrat prihaja do neupoštevanja določb trenutno veljavnega ZVrt pri postopku sprejema otrok v vrtec**, predvsem v primerih, ko je v vrtec vpisanih več otrok, kakor je prostih mest. Pri tem imamo v mislih način delovanja komisije za sprejem otrok, oblikovanje čakalnih seznamov, javno objavo informacij o številu prostih mest, načine obveščanja staršev in roke, ki jih mora pri tem upoštevati vrtec. Odsotnost mehanizmov nadzora omogoča zlorabo postopkov oblikovanja čakalnih seznamov oz. vključevanje otrok v vrtce mimo veljavnih čakalnih seznamov.

Ugotavljamo, da so ti postopki normativno na ravni ZVrt dobro urejeni, vendar pa niso podvrženi nadzoru, prav tako niso predvidene sankcije za odgovorne osebe vrtcev za njihovo kršitev. Zato **predlagamo, da se določi tako nadzorni organ za nadzor nad spoštovanjem navedenih določb, kot tudi kazenske določbe v ZVrt**, s katerimi bi se določile globe za neupoštevanje oziroma kršitev teh določb.

Komisija se pridružuje pomislekom Skupnosti občine Slovenije glede **organiziranja oddelka javnega vrtca v prostorih gospodarske družbe**. Glede na korupcijska tveganja s katerimi se Komisija srečuje v praksi, gre zagotovo pritrđiti navedbi, da je pritisk kapitala sprožilec za uresničitev velike večine korupcijskih tveganj. Cilj ZVrt je zagotavljanje vzgoje in varstva predšolskih otrok kot eno temeljnih javnih služb, ki je torej javno subvencionirana. Z vstopom gospodarskih družb v sistem javne mreže vrtcev na način, kot ga predvideva predlog zakona, se preširoko odpirajo možnosti za diktat kapitala glede sheme načrtovanja javne mreže vrtcev. Z vidika zasledovanja javnega interesa, ki je v tem, da ohranijo občine primat na področju organiziranja javnega vrtca v okviru gospodarske družbe, bi moral predlagatelj zakona predvideti ustrezne mehanizme za preprečevanje korupcijskih tveganj. Možni mehanizem bi lahko bil, da se javni vrtci lahko organizirajo v prostorih gospodarske družbe le v kolikor občina zaradi prostorskih omejitev ne more zagotoviti vrtca v drugih prostorih v roku treh let od ugotovitve potrebe po dodatnih oddelkih. Pri tem je potrebno imeti pred očmi dolgoročni interes države, da se javna mreža vrtcev ohrani neodvisno od gospodarskih družb in vpliva kapitala. Ta naj z vidika družbene odgovornosti prevzema vlogo donatorja oz. sofinancerja investicij v javne površine z igrali za otroke, za nakup opreme vrtcev, za izgradnjo novih vrtcev v bližini gospodarskih družb ipd. Vsekakor gre priznati vse večjo potrebo po organizaciji vrtcev v okviru večjih gospodarskih družb, kar lahko predstavlja bistveno razbremenitev za starše otrok, po drugi strani pa Skupnost občin Slovenije pravilno opozarja na tanko mejo med koristjo in pritiskom, ki jih takšna organizacija javnega vrtca lahko prinese. Krajše preživljanje časa v krogu družine, ki ga takšna organizacija predšolske vzgoje lahko prinese in s tem daljše preživljanje časa v institucionalnem varstvu, zagotovo ne pripomore k ciljem predšolske vzgoje, ki so določeni v 4. členu veljavnega ZVrt.

Lepo pozdravljeni,

Boris Štefanec
PREDSIEDNIK

Poslano:

- naslovníku (po e-pošti),
- zbirka dok. gradiva.